

» vel simili justa causa ex qua, si non sit facta oblatio, posse
 » incipere de novo, ut totum Sacrum audiant * (*Cum Laym.*
 » *Azor. Nav. Pal. Dic. etc. ap. Salm. c. 4. n. III. Et idem posse*
 » *feri in adventu Episcopi, Cardinalis, aut processionis populi*
 » *DD. citati*) *, etsi non teneantur, docent varii Auctores cum
 » *Sa, apud Bon. d. ult. p. 7. n. 9. qui bene monet, consuetudini*
 » *locorum standum. Henriq. autem docet, id tantum licere finita*
 » *Epistola, vel Evangelio. Tamb. plane improbat.*

» 3. Si ante Canonem Sacerdos recordetur alicujus impedi-
 » menti, v. g. se non esse jejunum, vel in gratia, vel irregula-
 » rem, vel excommunicatum * (*Ita etiam Salm. n. 105. cum*
 » *S. Th. et communi; modò possit relinquere Missa sine scandalo, aut*
 » *gravi nota, ut bene advertunt Salm. ibid. cum Con. et Pal. Vide*
 » *dicta n. 262.*) *, vel excommunicatus non toleratus præsumat
 » interesse, nec possit expelli.

» 334. « 4. Si urget gravis necessitas, vel propria, v. g. morbus ;
 » vel proximi, ut si moriturus sit baptizandus, vel absolvendus,
 » *Trull. Dian. p. 5. t. 3. res. 78:* in aliis tamen Sacramentis non
 » ita necessariis, non decet inter consecrationem et sumptionem
 » interrumpere, nisi moriturus esset in propinquo, nec opus esset
 » vestes exuere; vel nisi Pœnitentiæ Sacramentum ob phrenesim
 » suscipere non posset. *Laym. Tamb. l. 2. exped. Sacrif. c. 7.*
 » Revertens autem ad Sacrificium Sacerdos, si fuerit ante facta
 » consecratio, incipiet ubi desierit; uti, etsi facta non fuerit, et
 » parva mora intercesserit, v. g. minor, quàm unius horæ, si
 » autem longior, ordietur ab initio. *Tamb. l. c. exped. sacrif.*
 » *c. 8. §. 7.* »

» 335. — Quomodo Missa ab uno Sacerdote interrupta ab alio sit
 » supplenda? Si deficiat Sacerdos ante consecrationem, nihil per
 » alium suppleri debet, ut *Croix n. 547. cum S. Th. Avers. Pasq.*
 » *contra alios.* Si verò deficiat post consecrationem, etiam unius
 » tantum speciei, tunc suppleri debet Sacerdos jejunus, si adsit,
 » aliàs etiam non jejunus, cum urgeat majus præceptum de inte-
 » gritate Sacrificii. Ita *Salm. c. 4. n. 107. cum aliis, et Croix l. c.*
 » *Omnia habentur in Rubr. Miss. tit. 10. n. 3. ex c. Nihil. 7. q. 1.*
 » Et etiam Sacerdos excommunicatus, atque irregularis suppler
 » debet, si alii desint, et ipse possit sine gravissimo incommodo,
 » ut ait *Croix n. 550. cum Pasq. contra Sot. Sa, etc.* Si autem
 » deficiat post sumptionem solius corporis Christi, *Bon.* putat ca-
 » licem posse sumi in alia Missa; sed communius contra dicunt *Croix*
 » *l. 548. Avers. Pasq. et alii,* et aiunt tunc ab alio calicem esse su-
 » mendum. Dicit *Tamb.* quærendum esse qui suppleat, post septem
 » etiam horas; sed probabiliter *Gob.,* cui adhæret *Pasq.* apud
 » *Croix n. 549,* ait non esse ultra quærendum quàm per unam cir-
 » citer horam, aliàs non censetur unum Sacrificium. Si verò Sacri-
 » ficium posset suppleri ab eodem Sacerdote, melius hoc esset
 » quàm suppleri ab alio, etiamsi ille non esset jejunus. *Croix cum*
 » *Gob. n. 552.*

DUBIUM IV.

Quo loco celebrandum sit.

» 336. An et quali in necessitate liceat extra Ecclesiam celebrare? Et
 » an in mari? — 337. An et quando liceat celebrare in Oratoriis ex
 » dispensatione Episcopi? Licet I. in Oratoriis benedictis. II. in Ora-
 » toriis Communitatum. III. in Oratoriis erectis in Palatiis Episcoporum.
 » — 338. An Episcopi possint celebrare in domibus privatis?
 » — 339. An possint dispensare, ut aliquando in illis celebretur?
 » Not. I. Privilegium non perit per mortem Papæ vel Episcopi. Not.
 » II. Quid, si Privilegiatus mutet habitationem? Not. III. Quibus
 » diebus non liceat celebrare in Oratoriis privatis? Et an Regulares,
 » vel Episcopi possint celebrare in domibus privatis, præter Missam
 » in indulto concessam? — 360. An Religiosi possint ex privilegio
 » celebrare in quocumque altari portatili? — 361. An semper pec-
 » cent mortaliter celebrantes in Ecclesia violata? Et an aliquam pen-
 » nam incurrant? — 362. An polluantur Oratoria non benedicta?
 » Et an Sacristiæ, Cryptæ, etc.? — 363. A quibus Ecclesia debet re-
 » conciliari? 364. Quomodo crimen, per quod polluitur Ecclesia vel
 » Cœmeterium, oporteat esse notorium? Quando Ecclesia polluitur
 » per homicidium? An Ecclesia violetur, si vulnus intra eam infligatur,
 » et mors (sive effusio sanguinis) sequatur extra? — 365. Quando
 » Ecclesia polluitur per effusionem sanguinis, vel seminis?
 » — 366. Quando per sepulturam excommunicati, infidelis, vel hæ-
 » retici? — 367. Quando per destructionem Ecclesiæ? — 368. Quo-
 » modo fiat execratio rei consecratæ, nempe Ecclesiæ, altaris, cali-
 » cis, et vestium? Et vide de execratione Ecclesiæ. — 369. De exe-
 » cratione altaris, et 1. Si lapis removeatur. 2. Si frangatur. 3. Si
 » spoliatur sepulchrum. Dub. 1. An Reliquiæ Sanctorum sint nec-
 » cessariæ ad consecrationem altaris. Dub. 2. Quid si frangatur sigil-
 » lum, vel removeatur sepulchrum? — 370. De execratione calicis.
 » Dub. 1. An excretur calix, si destruat inauratio? Dub. 2. An
 » calix de novo inauratus novæ indigeat consecratione? Dub. 3. An
 » liceat celebrare in calice nunquam inaurato? — 371. De execra-
 » tione vestium.

» 336. — « RESP. Communiter non licet celebrare, nisi in Ec-
 » clesia, eaque consecrata, vel saltem benedicta et non violata,
 » vel execrata, nec interdicta. Patet ex *Trid. sess. 22. Lugo*
 » *d. 20. n. 48.*

» « Dixi, communiter: quia in decenti loco, et altari portatili
 » (quod semper sub mortali requiritur) cum licentia Episcopi,
 » si adsit, vel sine ea, si absit * (*Ut advertunt etiam Salm. c. 4.*
 » *n. 54. cum Lugo*) *, licet sequentibus casibus: extra quos si
 » fiat, esse mortale docent *Fill. Laym.* et alii *commun.* * (*cum*
 » *Lugo, Sanch. Laym. Suar. et Salm. c. 4. n. 19. cum communi*) *
 » *contra Sotum et Sa.*

» « Primò, si sit necessitas, qualis esse censetur, I. Si Ecclesiæ
 » dirutæ sint. * (*Et alias populus careret Missa, et sic conce-*
 » *ditur in Cap. Conceditur de Consecr. Dist. 1. Salm. n. 52.*) *
 » 5.

» II. Si populum solemniter in festo templum non capit. * (*Lugo disp. 20. n. 48. s. 2. Bened. XIV. de Miss. lib. 3. c. 6. Salm. n. 53. cum Pal. Laym. Vasq. Dic. Con. Suar.*) * III. In castris pro exercitu; sed festis tantum diebus. *Fag. C. de Lugo, etc.*
 » Licet *Pasqual.* apud *Dian. pag. 9. t. 1. res. 44.* etiam non festis censeat posse permitti Generalibus, et primariis Ducibus in suis tentoriis, * (In his tamen, et similibus casibus imprudentia est semper ac potest licentia Ordinarii, ut *Lugo d. 20. d. num. 48. et Salm. c. 4. n. 49. cum Pal. Laym. et Vasq.*) *
 » IV. in portu pro impulsu navis. * (Ne navigantes, qui navem deserere nequeunt, Missa in die festo priventur; *Pal. Laym. Lug. Dic. cum Salm. n. 54. Et quamvis in c. Sicut de Consecr. Dist. 1. dicat Pontifex non licere extra Ecclesiam celebrare, Ni summa coegerit necessitas*, attamen respondent *Salm. num. 55. cum Vasq. Conc. Pal. et aliis*, minorem necessitatem sufficere, ex consuetudine jam recepta, ut est in prædictis casibus quibus addunt *Lugo d. 20. d. n. 48. et Salm. n. 51. cum Pal. Laym. Suar. et Sa, Con. etc.* casum, si quis per loca deserta peregrinans diu cogatur Missa carere, nisi extra Ecclesiam celebret.) * Non tamen in flumine, vel mari propter periculum effusionis Sanguinis, ut *commun. docetur apud Bon. Contrarium tamen dicitur jam habere praxis Lusitanorum euntium in Indiam, ex permissione Clem. VIII. et Pauli V ex qua licet nunc fieri docent Fagund. Gran. nec improbat C. de Lugo l. c. Limitat autem Dian. p. 5. t. 3. res. 40. cum Hurt. Mercer. Trul. etc.* si magna sit tranquillitas sine ullo tempestatis indicio, adsitque præter celebrantem Sacerdos alius, qui post consecrationem firmiter teneat calicem. Cum qua cautione etiam Episcopum posse ad hoc concedere facultatem in necessitate (v. g. ne magna multitudo non audiat Sacrum, vel moribundus decedat sine viatico) docet *Gran. apud Dian l. c. contra Cap. et Tur.* * (Imo approbat *Lugo d. 20. n. 86.*) * qui soli Papæ eam reservatam volunt, ut etiam *Dian. pag. 9. t. 1. R. 45.* ubi adducit Declarationem Cardinalium, qua jubentur Episcopi id prohibere. * (Et de hoc non videtur dubitandum, ut mox dicemus num. seq. ex Tridentino, ubi omnino vetitum est Episcopis concedere usum altaris portatilis, et licentiam celebrandi extra Ecclesiam. Cæterum certum est cum facultate obtenta à Pontifice licere celebrari in mari, non solum ob concessionem Clem. VIII. et Pauli V ut supra, sed etiam ob Indultum Clementis XI, ut referunt *Bened. XIV. de Sacr. Miss. l. 3. c. 5. et Tourn. p. 799.* quo concessum fuit Equitibus Hierosolymitanis anno 1706 celebrare in mari, hac tamen lege: 1. ut adsit longa distantia à litore; 2. ut mare sit tranquillum; 3. ut assistat alius Sacerdos, vel Diaconus qui, si quis concitetur motus, calicem firmum teneat.)
 » Secundo. Ex dispensatione Episcoporum, ob rationabilem causam, etsi in *Trid. sess. 22.* id permittitur prohibeantur, nisi ex justa causa, in Oratoriis privatis divino cultui destinatis,

» licet non benedictis. Verum etiam hanc potestatem illis nunc esse adeptam, docet *Gav. l. c. et Dian. p. 9. t. 9. resp. 42.* ea tamen non obstante, posse eos in aliquo casu particulari ex justa causa permittere ut celebretur extra Ecclesiam, in altari portatili, docet idem *Dian. l. c. R. 41. ex March. Garc. Hurt. C. de Lugo Aversa, Persic. etc.* »

357. — Quæritur, in quibus Oratoriis Episcopi possint dare licentiam celebrandi? Olim Episcopi poterant hanc licentiam ubique impertiri ex *cap. Missarum. 12. de Consecr. dist. 1.* ubi habetur: « Missarum solemnitas non ubique, sed in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit, celebranda esse » censemus. » Verum hæc facultas adempta fuit Episcopis circa domos privatas ex *Trid. sess. 22. in Decreto de Celebr. Miss.* ubi sic dictum fuit: « Ne patiat, privatis in domibus, » atque omnino extra Ecclesiam, et ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda et visitanda, sanctum hoc Sacrificium à Secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi. »

Hoc igitur Decreto non fuit vetitum Episcopis dare licentiam celebrandi I. in Oratorio benedicto, et designato ad usus sacros, in quo est janua habens ingressum per viam publicam, etsi sit janua privata affixa domui alicujus secularis; illud etiam non dicitur privatum, sed publicum Oratorium, ut rectè dicunt *Vica q. 5. a. 6. n. 5. et Croix l. 6. p. 2. n. 265. cum Aversa, Quarti, Naldo, Homob. et Dian.* qui addit cum *Pasq.* posse in tali Oratorio nihilominus celebrari januis clausis: non enim præcipitur, ut publicè celebretur, sed ut in publico Oratorio. Advertit etiam *Croix n. 266.* non esse opus quatuor muris, qui Oratorium separent ab aliis locis, sed posse pro quarto muro aptari telam, quæ aperiatur ad commoditatem audientium Missam. Quapropter qui ibi pranderet, vel in alios usus profanos adhiberet per modum habitus, peccaret mortaliter, quia Oratorium illud est vera Ecclesia; venialiter tamen, si aliquando, et sine necessitate, ut dicunt *DD. ap. Bon. et Suar.*

Neque II. In Oratoriis erectis in domibus Regularium, vel alterius communitatis, ut rectè ait *Tamb. de Meth. Cel. Miss. l. 1. c. 4. §. 3. n. 2. cum Lezana.* Hinc bene potest Episcopus dare licentiam celebrandi in Oratoriis Hospitalium, Seminariorum, et Conservatoriorum, ut praxis habet; hæc enim domus non dicuntur private. Et idem ait *Croix n. 264. cum Quarti, et Diana* de Capellis erectis in publicis carceribus: dicit enim *Illung ap. Croix l. 3. p. 1. n. 626.* prohibitionem Tridentini respicere tantum Oratoria privata laicorum, vel Clericorum secularium. Hinc *Fagnanus in c. In his de Prio. num. 23.* refert S. Congregationem pluries declarasse Hujusmodi Oratoria Carcerum, Confraternitatum, Hospitalium, et Communitatum non comprehendi in prohibitione Concilii, quia hæc sunt Oratoria fixè ad divinum cultum dedicata. Et propterea in hujusmodi Oratoriis quicumque audientes Missam satisfaciunt. et à quocumque Sa-

cerdote possunt utique Missæ celebrari, ac omni die etiam ex solemnioribus, ex Declaratione S. C. Rit. 2 Septemb. 1661. (apud *Merati in Ind. num. 392.*) ubi sic dictum fuit: « Missæ Sacrifici- » cium potest peragi in publico Oratorio de licentia Episcopi » constructo in diebus solemnioribus anni, dummodo habeat » omnia requisita ad Ecclesiam vel ad publicum Oratorium » constituendum. »

Neque III. In Oratoriis erectis in Palatiis Episcoporum, ut dicunt communiter *Gao. p. 1. tom. 20. lit. m. Merati ib. n. 3. Renzius l. 1. c. 3. quest. 31. et Croix loc. cit.* In talibus enim Oratoriis omnes possunt celebrare, et præcepto Missæ satisfacere, ut declaravit S. C. Concilii die 22. Septemb. 1640, ap. *Dian. p. 6. tr. 8. R. 40. in fine.* Ratio, quia domus Episcopi non censetur privata, cum ipsa gaudeat immunitate ecclesiastica, ex c. 36. *Caus. 17. q. 4.* ubi dicitur: « Id constituimus obser- » vandum, quod Ecclesiastici Canones decreverunt, et lex » Romana constituit, ut ab Ecclesiæ atriis, vel domo Episcopi » reos abstrahere omnino non liceat. » Unde docet Bened. XIV, de *Miss. lib. 3. c. 6. cum Brancatio, et Cleric.* hujusmodi Oratoria Episcoporum, et Cardinalium, quoad celebrationem Missarum, gaudere fere iisdem privilegiis, quibus Ecclesiæ consecratae. Et idem dicunt *Vioa q. 5. a. 6. n. 5. Tamb. c. 6. §. 2. n. 12. et Diana p. 6. tr. 8. R. 40.* de domo rusticana, quam habet Episcopus extra Diocesim, adhuc sine licentia Ordinarii, et adhuc absente ipso Episcopo, ut dixit *Vioa*; modo talis domus alteri non locetur; idque videtur admitti ab eadem declaratione S. C. apud *Dian.* ut supra, ubi dictum fuit, interessentes Sacrificio Missæ in privato Episcopi sacello satisfacere præcepto ecclesiastico tam in Diocesi, quam extra.

538. — Sed dubitatur 1. An Episcopi possint celebrare, vel celebrari facere in domibus, ubi reperiuntur, extra domum propriæ habitationis? Respondetur affirmativè ex *cap. ult. de Priv. in 6.* ubi sic habetur: « Quoniam Episcopi eorumque su- » periores se habent diversis ex casibus a suis Ecclesiis et » Diocesis absentare frequenter, nec semper possunt com- » modè ad Ecclesias accedere pro Missa celebranda, vel au- » dienda in ipsis, sine qua eos transire non decet absque causa » rationabili ullam diem, præsentem consuetudine indulgemus eis- » dem, ut altare possint habere viaticum, et in eo celebrare » ac facere celebrari ubicumque, absque interdicti transgres- » sione. » Et quamvis causa concessionis hic sit sola absentia Episcopi à sua Ecclesia, tamen advertit rectè *Tamb. Meth. de Cel. Miss. c. 6. §. 2. n. 9.* concessionem esse universalem sine limitatione distantiae in textu expressæ. Neque obstat Decretum Clementis XI, editum die 15. Decemb. 1703, (relatum apud *Croix lib. 6. p. 2. n. 258.*), ubi hæc facultas Episcopis ablata fuit, his verbis: « Episcopis et Cardinalibus nullo modo licere » extra domum propriæ habitationis in domibus laicis, etiam » in propria Diocesi erigere altare, ibique Sacrificium Missæ

» celebrare, sive celebrari facere. » Nam ipsis talis facultas restituta fuit ab Innocentio XIII, die 3 Maii 1723, in *Bulla Apostolici ministerii*, ubi dictum fuit: « Hujusmodi prohibitio » (scil. facta Episcopis non celebrandi si e non faciendi cele- » brari) intelligenda non est de domibus etiam laicis, in quibus » dicti Episcopi fortè occasione visitationis, vel itineris hospitio » excipiuntur: ut nec etiam quando Episcopi in casibus à jure » permissis, vel de speciali sedis Apostolicæ licentia absentes à » domo propriæ ordinariæ habitationis moram idecirco faciunt » in aliena domo per modum similis habitationis. » Ita apud *Merati t. 1. p. 2. Indice Decretor. n. 649.* Hæcque Bulla confirmata fuit à Benedicto XIII, die 17 Sept. 1724 in *Constit. habita in Synodo Romana.* Bene tamen advertit *Tamb. l. c. n. 10. ex Portella*, quod cum tale privilegium sit personale Episcopi, non poterunt alii Sacerdotes eo absente in talibus domibus privatis celebrare.

539. — Dubitatur 2. An Episcopi possint aliquando dispensare, ut celebretur in Oratorio domus privata? Jure ordinario non permittitur, nec unquam permittum fuit Sacerdotibus Missam celebrare, nisi in locis ab Episcopo consecratis, vel saltem benedictis, ut habetur ex *can. (Felicitis Papæ) Sicut II. dist. 1. de Consecr.* Sed excipitur primò casus necessitatis, uti exprimitur in eodem textu. Casus necessitatis sunt: I. Si Ecclesia sit diruta, ut dicitur in *can. Concedimus 30. dist. 1. de Cons.* II. Si quis Sacerdos longam peragat peregrinationem per loca deserta, vel infidelium, ut habetur in eod. *can. Concedimus.* III. Quando Ecclesia non est capax populi, ita ut multi Missa carerent. IV. Si exercitus inveniat in castris, aut navigantium multitudo in litore maris: ita communiter *DD. ap. card. Petr. t. 4. in Const. 2. Urbani I. num. 31. et apud Salm. tr. 5. de Miss. Sacr. c. 4. n. 54.* Et in his casibus quilibet Sacerdos celebrare potest extra Ecclesiam in altari portatili. Advertit tamen *Laym. l. 1. tr. 1. c. 1. n. 3. cum Suar. et Soto*, quod si episcopus sit præsens, decet ut ab ipso obtineatur licentia: item advertit *Castrop. tr. 22. de Sacr. Miss. d. 1. p. 8. n. 1.* quod cum casus necessitatis dubius foret, Episcopus bene dispensare valet, juxta dicta *l. 1. n. 192*, atque dicemus *hoc lib. 6. n. 902. v. Caterum probabiliter.*

Præterea excipitur, cum Episcopus in aliquo casu particulari ob justam causam dispensat, ut extra Ecclesiam celebretur: nam Episcopi, licet hodie facultate careant permittendi ad sui libitum, ut in privatis domibus sacrum fiat, quam olim habebant, sicut apparet ex *can. Missarum, dist. 1. de Consecr.* ubi permitti dicitur celebrare in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit. Et ex *can. Hic ergo*, ubi: *In locis, in quibus Episcopus proprius jussit.* Et melius expressum fuit in *cap. In his, 30. de Priv. ubi decrevit Honorius III, quod Fratres Minores, et Prædicatores propter eorundem Privilegium Apostolicum celebrare possent in altari portatili absque licentia Episcopi loci: et rationem adduxit, quia alias inutile ipsis fuisset Privilegium, cum*

absque illo, jam celebrare valissent extra Ecclesiam, accedente Ordinarii permissione. « Cum autem (verba sunt Pontificis) eis » nihil conferret memorata indulgentia, sine qua id Prælatis auerentibus liceret. » Unde probè animadvertit *P. Suarez tom. 3. in 3. p. d. 81. sect. 3. v. Secundo, cum Syloestro, Soto, et Navarro*, Episcopos non caruisse antiquitus hac facultate permittendi celebrationem assiduè, et absque ulla necessitate, quia illa (ait *Suarez*) non erat dispensatio, sed usus propriæ potestatis. Deinde tamen facultas hæc ablata fuit Episcopis per Tridentinum *sess. 22. in Decr. de celeb. Miss. etc. relato supra n. 357.* Hoc tamen non obstante, communiter sentiunt DD. hoc intelligendum esse de licentia perpetuò celebrandi per modum habitus, juxta facultatem quam Episcopi priùs habebant; at minimè esse eis vetitum hujusmodi concedere licentiam per modum actus pro aliquo tempore, si justa adsit causa. Ita *P. Suarez l. c. v. Secundo, in fine*, ubi postquam necessitatis casum excepit, ait: « Item facultas » hæc est per modum dispensationis; Concilium autem ab Episcopo non abstulit potestatem rationabiliter dispensandi, quam » habet in hujusmodi rebus, maximè cum revera sit moraliter » necessaria. » Et subdit: « Tandem usus hoc confirmat, quia ita » fit sine ullo scrupulo. » Idem dicit *Bonacina de Euchar. d. 4. qu. ult. nu. 11.* ubi: « Episcopus potest in casu aliquo, justa concurrens causa, dispensare, ut Missa extra Ecclesiam in loco » honesto celebretur. » Et citat *Reginaldum, Beia, et Cenedo.* Et deinde *Bon.* se refert ad id quod alibi (*tr. de leg. d. 1. q. 2. part. 1. n. 17.*) scripsit, ubi sermonem faciens de opinione ab aliquibus DD. defensa, et à nobis relata *lib. 1. n. 191.* (quæ quidem *Bonacinae* non arridet, neque nobis, nempe quòd Episcopus dispensare valeat in omnibus Canonicis legibus, in quibus non est ipsi ab Apostolica Sede expressè reservata dispensatio) inquit hanc sententiam habere saltem locum in iis, quæ sæpe accidunt, et dispensationem requirunt; vel si occurrat aliqua gravis necessitas, vel gravis utilitas, et non patet facilis ad sanctam Sedem recursus. Idem tenet *Tamb. in Met. cel. Miss. l. 1. c. 6. n. 7.* qui eandem rationem affert, nempe quia, cum hujusmodi casus frequentes sint, Episcopis est moraliter necessaria hæc potestas dispensandi, juxta dicta *l. 1. nu. 192.* Idem docet *Barbosa de Potest. Episcop. Alleg. 23. n. 9.* dicens: « Concilium loquitur de communi modo celebrandi, non verò abstulit Episcopis potestatem » rationabiliter dispensandi, stante necessitate, vel justa causa. » Idem scribit *Escobar. tom. 3. de Euch. cap. 6. n. 87.* dicens: « Talis autem dispensatio cum rationabili causa non debet inter » abusus recenseri; unde potest Episcopus hanc concedere facultatem (celebrandi extra locum sacrum) quando persona nobilis ratione senectutis, vel infirmitatis nequit adire Ecclesiam, » ut Missam audiat, et Eucharistiam recipiat. » Idem tenet *Laym. l. 5. Tr. 5. c. 5. n. 3.* « Non videtur hæc potestas ablata » (Episcopis) occurrente casu necessitatis dispensandi, ut semel » aut sæpius, quatenus rationalis causa suaserit, in loco hones-

» to, sed profanis usibus destinato, super altari sacro Missam » celebrare liceat. » Idem ait *Holzmann tom. 2. de Euch. c. 2. n. 370.* « Excipiendus est præterea casus, quo Episcopus rationabili ex » causa dispensat, ut in privatis ædibus, v. g. alicujus infirmi, » super altari portatili celebrari possit. » Idem dicunt *Salm. de Sacr. Miss. tr. 5. c. 4. n. 56. Elbel Theol. mor. eod. tit. pag. 136. num. 233, et La Croix l. 6. p. 2. n. 263. cum Coninch. Rodriq. Pasq. Quarti, Diana, March. Hürtad. et Fagund.* Igitur supra dicta sententia merito communis dici potest. Et notetur, quòd quando à supra citatis DD. vocatur *necessitas*, loquendo de dispensatione, non intelligitur necessitas celebrandi, quia hæc dispensatione non indiget, ut superius in priori exceptione observatum est: sed intelligitur necessitas, qua dispensatus celebrandi, vel ad Ecclesiam pergendi, ut Missam audiat, impos efficitur, et justa concurrat causa dispensandi.

Nec doctrinæ traditæ obstat Decretum *Clementis XI*, quod opponit *P. Mazzotta*, sicuti nec etiam obstant Decreta *Pauli V* et *Urbani VIII*, in quibus vetatur Episcopis hujusmodi dispensationem concedere, quia Decreta intelliguntur juxta Tridentini sanctionem, ut aiunt *Escobar. Salm. n. 58. cum Philiberto, Hurtad. Nao. Quintan. Diana, Fagund.* scilicet de dispensatione per modum habitus, sed non per modum actus ad tempus pro aliquo casu particulari, quando rationalis causa dispensandi habeatur. Et quoniam post Tridentini Decretum non defuerunt Auctores, uti *Sotus*, et *Emmanuel Sa*, qui dixerunt non esse peccatum grave extra Ecclesiam celebrare, si in loco honesto celebretur, imò *Sotus* scripsit (ut refert *P. Suarez in 3. p. tom. 3. dec. 81. sect. 3. in princ.*) se nullam in hoc agnoscere culpam, semper ac secreto celebraretur, et scandalum abesset; ideo fortasse memorati Pontifices hoc prohibere Episcopis, urgentioribus clarioribusque Decretis judicantur.

Dubitatur deinde, quoties concedi possit hujusmodi dispensatio? *Salmant.* dicit semel, vel bis; sed alii, ut *Suar. Laymann, Bonac. Escobar. Holzmann et Elbel cum Pasqualigo, etc.* indefinite loquuntur, et intelligunt concedi posse, durante infirmitate, vel alia causa accidentali. Et merito indefinite loquuntur; nam prohibitio dispensandi est strictæ interpretationis, ac intelligenda est, (ut superius vidimus) tantum pro dispensationibus continuo respectu alicujus causæ transeuntis. Accedit his Declaratio, quam refert *Gallebart in Trid. sess. 22. Decr. de Obs. etc. num. 6.* ubi dictum fuit: « Permittit Pontifex Ordinarii arbitrio, necessitate » personali, et infirmitatis qualitate pensata, ut pro infirmorum » commoditate etiam in privato Oratorio, vel altari ad hoc deputato facultatem celebrandi concedat. » Idem admittit *Card. Petra tom. 4. in Constit. 2. Urb. II. n. 31.* dicens bene licere Episcopo potestatem facere, ut in alicujus insignis viri morbo laborantis domo Missæ Sacrificium peragatur, ut et sacro ille intersit, et sacra reficiatur communione. Accedit etiam, quòd Ho-

norius III. in cit. c. In his 30. de Priv. verba faciens de licentiis celebrandi, fassus est in hac materia, benignam potius interpretacionem faciendum esse. Atque si hæc licentia concedi potest ab Episcopis pro secularibus infirmis, ne Missam audire priventur, ut supra dictum est, tantò magis concedi valet Sacerdotibus, qui sæpe habent quamdam celebrandi necessitatem, prout colligitur ex Trid. sess. 23. c. 14. ubi dicitur: « Curent Episcopi, ut ii » (id est Sacerdotes) saltem diebus dominicis, et festis solemnioribus Missam celebrent. » Quapropter nescirem à culpa levi excusare Sacerdotem illum, qui quotidie celebrare posset (una hebdomadis die excepta ob reverentiam) et sine ulla justa causa, sed tantum ob desidiam à celebrando abstineret; Sacerdos enim non solum pro se celebrat, sed etiam pro bono totius Ecclesie, populique christiani, cujus minister et intercessor est constitutus, juxta illud Apostoli: « Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, » pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat « dona, et sacrificia pro peccatis. » Hebr. 5. 1. Hinc oritur (prout dicebam) quedam necessitas, quam Sacerdos habet celebrandi; et ideo facilius Episcopi concedere possunt Sacerdotibus celebrandi licentiam in ipsorum domibus, durante eorundem infirmitate.

Notandum I. quòd Indultum Oratorii privati à Papa concessum durat usque ad mortem privilegiati tantum; nec perit mortuo Papa, vel Episcopo qui illud designavit, quia gratia semel facta non expirat morte concedentis. Vide *Croix l. 6. p. 2. n. 267.*

Notandum II. quòd si privilegiatus mutet domicilium in aliam diocesim, non amitti Privilegium Oratorii, quod cum sit personale, personam sequitur, quamvis requiratur nova approbatio Episcopi, et nova inspectio loci, *Croix n. 269. cum Sylv. Bon. Barb. Pell. Tamb. etc.* Quia inspectio requiritur, etiam dum mutatur habitatio in eodem Oppido, ut bene ait *Croix l. c. cum Tamb. contra Dian. et Quintan.* Utrum autem privilegiatus possit duo Oratoria habere, unum in Oppido, alterum in Villa? Negat *Croix ib.* sed affirmat *Pasqual. apud ipsum*, cui non dissentio, si privilegiatus non sit ibi per modum transitus, et locus sit ab Ordinario jam approbatus.

Notandum III. id quod habetur in Decreto emanato à Clemente XI die 15 Decembr. 1703, quod in extensum affert *Croix l. 6. v. 2. n. 258.* ubi sic dicitur: « Nonnulli Episcopi, et complures Regulares sub prætextu privilegiorum ea sibi licere putant, quæ prohibita sunt. Regulares in quibusdam nobilium personarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex causis à Sede Apostolica concedi solent, celebrare audent, vel plures Missas, quam in iis sit indultum, vel absque præsentia personarum, quarum constructione concessio emanavit, vel extra debitas horas et post meridiem, vel illis etiam diebus, quibus per Constitutiones Diæcesanas, aut etiam Decreta S. C. Concilii celebrari prohibetur, aut quæ in ipsis Indultis Apostolicis excipiuntur. »

Deinde declaratur: « In Oratoriis privatis, quæ per S. Sedem » concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut » aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam essent Episcopi, in » iis celebrare in diebus Paschatis, Pentecostes, Nativitatis » Christi Domini, aliisque anni festis solemnioribus, ac diebus in » Indulto exceptis.... In reliquis verò diebus prædictis Regularibus, et Sacerdotibus quibuscumque, etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica Missa, quæ » in Indulto conceditur, fuerit celebrata: super quo celebraturus » teneatur diligenter inquirere, et de eo se optime informare. Atque illa etiam in casibus permissis celebrari nequeat post meridiem; demandando ulterius in omnibus hujusmodi casibus, » personas quascumque dictas Missas audientes nullatenus præcepto Ecclesie satisfacere, etc. »

Ex quo deducitur 1. prohiberi celebratio in Oratoriis privatis non solum die Paschatis, Pentecostes, Nat. Christi Domini, ut exprimitur in Decreto, sed etiam in die Epiphaniæ, feriæ quintæ in Cæna Domini, Annunciationis, Ascensionis, Assumptionis B. Mariæ V. festo SS. Petri et Pauli, et omnium Sanctorum, juxta Decretum S. C. Rit. editum 17 Nov. 1607 (apud *Merati in Indice t. 1. p. 2. n. 74.*), cujus meminit Clemens XI in Decreto supra citato. Advertendum tamen cum *Croix n. 271. 1.* quod ubi tale Oratorium concessum est propter infirmitatem, potest omnibus diebus, etiam exceptis, ibi celebrari; et sic decrevit S. C. ut refert *P. Zaccharia apud Croix l. 6. p. 2. n. 271.* decernens insuper, quòd in die Nativitatis Domini una tantum Missa ibi celebretur. Advertendum 2. quòd hoc procedit tantum in Oratoriis privatis, non verò publicis de licentia Episcopi benedictis, ut supra diximus, in quibus omni die etiam solemniori celebrari potest, ut patet ex Decreto S. C. R. 3 Septemb. 1671, apud *Merati in Indice n. 392.*

Deducitur 2. quod si in Indulto dicatur, una Missa quotidie celebretur, nequeat sub mortali a quibuscumque Sacerdotibus etiam Episcopis et Regularibus sub prætextu privilegiorum præter illam Missam alia celebrari, ut rectè inquit Ben. XIV, *Not. 29. n. 8. et Quarti apud Croix l. 6. p. 2. n. 268. et Tourn. Enchir. p. 55. n. 6. cum communi contra Marchantium Ref. Misc. casu 3.* qui censet non vetari plures Missas celebrari, nisi dicatur in Indulto, *unica Missa celebretur, vel una tantum*: quia, ut ait, *una* non est particula taxativa, prout si in fundatione dicatur, *volumus, ut quotidie una Missa celebretur in tali altari*, non ideo plures prohibentur Missæ. Hæc tamen opinio videtur omnino improbabilis, nam privilegia, sive concessiones adversus aliquam legem prohibitivam strictè sunt accipienda, unde particula *una* idem importat ac *unica*, et quod pro una vice conceditur, non potest ad plures vices extendi; prout si quis pro una vice concedat alicui transire per suum agrum, non posset ille pluries transire. Et hoc patet clarè ex citato Decreto, ubi reprobantur « Regulares, qui » privatis in Oratoriis celebrare audent plures Missas quam in

» iis sit indultum. » Cum autem in Indulto sit una Missa expressa, qui plures Missas celebrarent, jam auderent celebrare ultra concessionem in Indulto expressam. Nec valet paritas adducta foundationis: nam ibi non vetantur aliunde plures Missas celebrari, nec fundator prohibere posset; sed in Oratoriis privatis non potest celebrari alia Missa, nisi quæ in Indulto exprimitur, cum aliunde sit generaliter prohibitum ibi celebrari; unde idem est, cum in indulto dicitur *unica Missa*, quam *una quæ indulto conceditur*, in utraque enim dictione mens Pontificis est, secundam Missam non posse celebrari.

Dices: Pluries celebrari non prohibetur respectu celebrantium; sed respectu audientium, qui in aliis Missis, prima concessa celebrata, non satisfacerent præcepto. At respondeo, quod prohibitio est non solum respectu audientium, sed etiam celebrantium: primò quia omnibus vetitum est celebrare in Oratoriis cultui divino non destinatis per consecrationem, vel benedictionem Episcopi; secundò quia in Decreto præfato Clementis duo quidem seunctim per se prohibentur, et Sacerdotibus alias Missas præter unam concessam celebrare, et audientibus in iis præcepto satisfacere. Primum habetur ex illis verbis: « Regularibus et Sacerdotibus quibuscumque, etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica Missa, quæ in Indulto conceditur, fuerit celebrata. » Alterum: « Demandando ulterius in omnibus huiusmodi casibus personas quas cumque dictas Missas audientes nullatenus præcepto Ecclesiæ satisfacere. » Post hæc scripta inveni Bullam N. SS. P. Benedicti XIV, *Magno*, die 2 Jun. 1751, qua lis finita est; nam Pontifex declarans ibi quomodo intelligenda sint huiusmodi Indulta, dicit: « Hæc pro lege statuta fuerunt, quemadmodum ex formulis Litterarum in forma Brevis, quæ conceduntur, colligere est... Nec plures in die, sed unica tantum Missa in Oratorio celebretur. » Ergo prohibitio non tantum respicit audientes, sed præcipue celebrantes, cum in privato Oratorio plures missæ celebrari vetentur.

Quæres hęc, an liceat in Oratoriis privatis ministrari Eucharistia sine licentia Episcopi? Certum est Episcopum prohibere posse ministrationem Communionis in Oratorio privato, ut declaravit Bened. XIV in Bulla *Magno*, edita die 2 Jun. 1751. At si non adsit prohibitio, affirmat *Clericat. de Euch. dec. 8. n. 54*, potius ratione, quia per Tridentinum optatur, ut in singulis Missis fideles adstantes sacramentaliter communicent. Nec dissentit *Portellas apud Dian. p. 4. tr. 4. R. 14*, dicens, quod susceptio Eucharistiæ in Oratorio privato nullam Parocho injuriam infert, quando non fit de præcepto. Negant verò *Diana, Quarti, et Giribaldus apud Benedict. XIV, Notif. 29. n. 11*, qui refert Innocentium III olim Romæ negasse cuidam nobili matronæ licentiam communicandi in Oratorio privato, excepto casu infirmitatis. Negant etiam *Pignatell. Cons. 98. nu. 86. Pasq. de Sacr. Miss. a. 644. et P. Gattica c. 29. n. 6*, quia ministratio

Eucharistiæ pertinet ad jurisdictionem Ordinarii, cum sit actus pascenti oves: et ideo Regulares, ut Eucharistiam ministrarent, specialibus indiguerunt privilegiis. Hinc idem Papa Bened. XIV, in Encyclica ad Episcopos Regni Poloniæ, edita eadem die 2 Jun. 1751, prohibuit dari Communionem in privatis Oratoriis iis, qui intersunt absque licentia Episcopi. Quoad Sacramentum autem Pœnitentiæ, certum est non esse licitum illud ministrare sine justa causa in Oratorio privato, ut habetur in Rituali Romano *de Sacr. Pœnit.* ubi dicitur: « In Ecclesia, non autem in » privatis ædibus (Sacerdos) Confessiones audiat, nisi ex causa » rationabili, quæ cum inciderit, studeat tamen id decenti ac » patenti loco præstare. » Idque confirmatum fuit in citata Bulla *Magno* §. 20. Quinam autem satisfaciant audiendo Missam in Oratoriis privatis? vide dicta *Tom. 2. lib. 3. n. 319*.

360. — « Tertiò. Ex privilegio, quale dicuntur habere Minorum, et qui cum iis participant; quod esse revocatum à *Trid.* » *sess. 22. c. 8.* licet multi velint, negant tamen *Dian. p. 3. t. 2. res. 80. p. 4. t. 4. R. 106. Joan. Salas, Rodrig. etc.* Idque secundum *Card. de Lugo d. 20. s. 2. num. 51.* probabiliter, et » *Tamb. de exped. celebr. l. 1. c. 3. §. 3.* probabilius. *V. Barb. in Trid. l. c.* Item Religiosi Societatis à Gregorio XIII ut possint tum in Missionibus cum facultate Superioris in quovis » loco decenti, tum in domibus suis in loco honesto, à Provinciali designato, Missas dicere; in quo idem licebit aliis. »

Hanc sententiam, nimirum quod privilegium Regularium circa Oratoria privata non fuerit revocatum à *Trid.* tenent *Roncaglia c. 5. q. 1. in fine* et alii, sed hæc sententia hodie non est amplius probabilis post Decretum Clementis XI, editum die 15 Dec. 1763. (apud *Croix lib. 6. p. 2. n. 258.* ut bene docet *Holz. t. 2. p. 84. in fin. cum Anacl. Elbel*, et aliis communiter); in præfato enim Decreto sic declaratur: « Privilegia concessa nonnullis Regularibus in c. In his de Privil. et per aliquos Summos Pontifices » communicata aliis Regularibus utendi dicto altari portatili, in » eoque celebrandi sine Ordinariorum licentia in locis, in quibus degunt, omnino revocata sunt per idem Concilium Tridentinum. » Et idem declaravit Bened. XIV in cit. Bulla *Magno* §. 29. Dicit autem *P. Mazzot. t. 3. p. 186.* hoc tantum intelligendum de domibus privatis, non verò de domibus ipsorum Religiosorum. Sed hęc advertenda Constitutio Innocent. XIII edita 13 Maii 1723 quæ incipit, *Apostolici Ministerii* (apud *Merrati t. 1. p. 2. in Indice n. 648.*), ubi sic habetur: « Circa Missarum » sarum celebrationem in privatis Oratoriis, juxta Clem. XI » Decretum (supra relatam), Episcopi debent operam dare, » ut omnia ibidem statuta, ubique servantur: addita etiam prohibitione, ne in privatis Regularium cellis, seu cubiculis erigatur altare pro re sacra facienda... remota quacumque in » contrarium consuetudine. »

361. — « Dixi 2. non violata; quia in Ecclesia interius violata, » nisi prius reconcilietur, non licebit sub gravi peccato, ut

» Laym. l. 5. t. 5. c. 5. n. 7. ex Nao. Suar. Conc. etc. nisi in neces-
 » sitate, cum venia Episcopi (si is adiri possit, aliquin sine ea,
 » ut habet Card. de Lugo l. c. n. 63.) celebrare, aut mortuos
 » sepelire. * (Ita etiam Salm. num. 64. cum Lugo, et Philib. Ne-
 » cessitas autem sufficiens censetur, si populus non habet aliam
 » Ecclesiam, ubi Missam audiat. Si vero Ecclesia polluat in-
 » cepto Canone, Sacerdos utique Missam prosequi debet, Pal-
 » Suar. Conin. Laym. cum Salm. ibid.) * »

Quæritur, an celebrans in Ecclesia polluta incurrat aliquam
 poenam? Sylo. v. Consecratio, 2. q. 9. Azor. lib. 10. c. 26. q. 16.
 et Graff. Nao. etc. ap. Escob. lib. 21. n. 366. dicunt incurrere
 suspensionem ab ingressu Ecclesiæ, ex c. Episcoporum de Pri-
 oil. in 6. ubi celebrantes in locis interdictis (ut ibi dicitur)
 ingressum Ecclesiæ sibi noverint interdictum. Sed negant proba-
 bilius Suar. D. 81. sect. 4. Laym. cap. 5. n. 6. Lugo D. 20.
 n. 52. Bened. XIV. de Sac. Miss. l. 3. Salm. cap. 4. n. 64. et
 Escob. l. c. n. 368. Ratio, quia textus non loquitur de celebran-
 tibus in templo polluto, sed interdicto per interdictum generale;
 differt autem templum esse interdictum, et esse pollutum. Tantò
 minùs incurret irregularitatem, ut rectè aiunt Escob. Salm. et
 Bened. XIV. ll. cc. contra Hostiensem, quia violatio Ecclesiæ
 non est censura, per cujus violationem incurratur irregularitas.

562. — « Addo 1. Ecclesia: quia Oratoria, etsi deputata ad
 » cultum divinum, cum tamen benedicta non fuerint, nisi in
 » ipsis extet altare ad faciendâ divina; ut Bon. de matr. q. 4. res.
 » ult. n. 9. non sunt capacia violationum. Quod etiam consequen-
 » ter de hospitalibus docent Nao. Sot. etc. sed probabilius con-
 » trarium docent alii, cum Card. de Lugo n. 60.

« Addo 2. Interius: quia, quod fit in turri, sacristia, supra
 » tectum, vel fornicem, in crypta, sub pavimento (nisi sit se-
 » pultura, aut singulariter benedicta), non violat Ecclesiam.
 » * (Cum Salm. cap. 4. n. 67. in fine cum Dic. etc.) * »

563. — « Addo 3. Nisi reconcilietur: quod fieri debet ab Epis-
 » copo, vel Sacerdote, ex privilegio Papæ, quale Superiores Re-
 » gularium pro suis templis habere, ex Avila notat Diana p. 4.
 » t. 4. R. 91. si fuit consecrata * (Modo adhibeatur aqua Bene-
 » dicta ab Episcopo, vel à seipsis, si distet Episcopus duabus
 » dietis, ut ait Roncag. c. 5. q. 6 cum aliis) *, quod præsumen-
 » dum est, si celebretur festum dedicationis. Si verò tantum
 » fuerit benedicta, potest fieri reconciliatio a simplici Sacerdote
 » aspersione aquæ benedictæ, * (Debet tamen præcedere Epis-
 » copi delegatio, ut notat Palaus p. 8. n. 14. et habetur in Rituali
 » Rom. tit. de Benedict. Aqua autem potest benedici ab ipso
 » Sacerdote, ut Salm. c. 4. n. 66. et Palaus l. c. cum Barb. Henr.
 » Laym. etc. contra Tolet. Imò Bened. XIV. de Synodo l. 3. c. 15.
 » n. 2. in fin. ait: Si (Ecclesia) simpliciter benedicta fuerit,
 » tunc idem Gregorius IX in can. Si Ecclesia, de Consecr. sta-
 » tuit nulla præobtentâ delegatione, per simplicem Sacerdotem,
 » adhibita aqua benedicta quam sanctam sive lustralem vocant,

» posse Ecclesiam pollutam reconciliari, *) cum facultate Epis-
 » copi, vel sine ea, secundum Dian. p. 4. t. 4. Res. 91. Censeri
 » etiam reconciliatam, si Sacrificium in ea peractum fuerit,
 » docet Tamb. l. c. §. 4. ex Henr. Sa, et Diana esse probabile
 » putat: negat autem Card. de Lugo de Euch. d. 20. s. 2. n. 62.
 » * (Et cum de Lugo idem merito sentiunt Nao. c. 27. n. 256.
 » Laym. c. 5. n. 13. v. Ado. 4. et Pal. p. 8. n. 14. cum Azor. quia
 » nullibi habetur celebratio succedere loco reconciliationis. Vide
 » dicenda n. 380.) * (V. Not. VIII, pag. 146.)

« Porro Ecclesia, uti et cæmeterium violantur, seu polluun-
 » tur sequentibus casibus: non tamen, nisi postquam res evul-
 » gata fuerit. Laym. l. 5. t. 6. c. 5. »

564. — Nisi factum publicè constat, Ecclesia non censetur
 polluta, etiam respectu ipsius delinquentis: Salm. c. 4. n. 67. et
 communiter. Putat autem Elbel de Sacril. n. 578. et citat Dian.
 Moya, et Laym. cum aliis, quod ad Ecclesiæ pollutionem requi-
 ratur non solum notorietas facti, sed etiam juris per sententiam
 declaratoriam Judicis: sed hanc opinionem non censeo esse tu-
 tam, cum sit contra communem, quam tenent ipse Laym. tr. 5.
 t. 5. n. 8. Pal. Tr. 11. p. 1. n. 2. Salm. de Sac. Miss. c. 4. n. 67.
 Mazz. de Sac. Miss. c. 3. §. 2. Spor. eod. tit. c. 6. n. 441. Croix
 l. 6. p. 2. num. 289. Ronc. eod. tit. c. 5. qu. 4. qui omnes dicunt,
 sufficere ad pollutionem notorietatem sive juris, sive facti, et
 hoc patet clarè ex c. Significasti de Adult. ubi ob notorietatem
 tantum facti fuit declaratum, Ecclesiam esse reconciliandam. Et
 ex eodem textu manifestè pariter deducitur, ut dicunt etiam
 Less. lib. 4. c. 3. n. 87. et Escob. de Missa Prob. 71. n. 398.
 cum Nao. Sanch. Azor. etc. quod, cum crimen etiam secretum
 fuerit, si tamen postea fit publicum, sine nova culpa Ecclesia
 censeatur violata.

« I. Per factum in ea homicidium mortaliter malum, seu in-
 » juriosum, saltem immunitati Ecclesiæ, quale etiam est quod
 » aliàs justum esset per sententiam Judicis; nisi tamen Reip.
 » perturbator aliter capi non posset. Non est autem tale I. quod
 » sit casu, vel ab amente; II. quod in sui defensionem; III. cujus
 » causa data est extra Ecclesiam: quia requiritur, ut vulnus
 » sive causa physica fiat intra Ecclesiam. V. Card. de Lugo
 » d. 20. s. 2. n. 53. »

Quæritur an violetur Ecclesia, si infertur vulnus lethale sine
 sanguinis effusione intra Ecclesiam, et mors extra eam con-
 tingat? Negat Suar. d. 81. s. 4. Azor. l. 10. c. 26. qu. 13. et
 Diana p. 6. tr. R. 36. cum prop. et Reg. quia in c. Proposisti
 de Consec. Eccl. requiritur, ut dicunt, quod mors intra Eccle-
 siam sequatur. Sed probabilius affirmant Lugo d. 20. n. 53. cum
 communi, Laym. c. 5. n. 8. Salm. c. 4. n. 68. et Escob. l. 21.
 n. 37. cum Nao. Bon. et Marchino; tum quia textus non ex-
 primit requiri mortem intra Ecclesiam, cum ibi dicatur, tan-
 tum: « Homicidia contingunt fieri; et aliquando vulnera infe-
 » runtur; » et tunc requiri reconciliationem: ergo ex textu

nequaquam requiritur mors intra Ecclesiam secuta; tum quia sufficit ad violationem Ecclesiae, ut causa mortis physica intra Ecclesiam data sit (dicimus *physica*, nam bene aiunt *Escob. et Lugo II. cit.* non sufficere causam moralem, nempe mandatum, sive consilium homicidii datum in Ecclesia.) Et sic etiam violatur Ecclesia, ut dicunt *Lugo num. 53. et Escob. n. 377. cum Suar. Graff. Sylv. Azor. Nap. Tol. Avil. Reg. et Sayr.* (contra *Dian. pag. 6. tract. 6. R. 47. et Persicum apud Escob. n. 375.*) si vulnus fiat intra Ecclesiam, et sanguis fundatur extra; quia Ecclesia polluitur non tam per sanguinis effusionem, quam per actionem injuriosam, qua causatur effusio: In textu autem *cap. Si Ecclesia, de Consecratione Eccl.* qui mox infra adducetur, ubi dicitur per sanguinis effusionem Ecclesiam violari, non requiritur effusio intra Ecclesiam, unde semper, si adest percussio injuriosa cum sanguinis effusione, violatur Ecclesia. Idem dicendum, si aliquis existens extra Ecclesiam sagitta, vel sclopo alterum occidat, ut *Salm. n. 68.* Secus verò dicendum, ut bene ait *Lugo dict. n. 53.* si vulnus infligatur extra, et intra Ecclesiam mors eveniat, aut sanguis effundatur, quia tunc abest injuria in Ecclesiam.

365. — « 2. Per mortaliter malam effusionem proprii, vel alterius sanguinis, vel seminis, causatam, vel factam in templo. Unde non violat I. Si pauculae guttae effluant; quia non est effusio. * (*Ut dicunt etiam communiter Bened. XIV. de Miss. t. 9. l. 3. c. 7. Elbel de Sacrif. n. 578. cum Fel. Potest. et Salm. de Sacr. Miss. c. 4. n. 69. cum Dic. Phil. et aliis, idem patet ex c. Si Ecclesia 10. de Consec. Eccl. ubi dicitur: Si Ecclesia non consecrata cujuscumque fuerit semine, aut sanguinis effusione polluta, aqua protinus exorcizata lavetur. Nota 10 sanguinis effusione quae copiam significat.*) * II. Si ex percussione vel vulnere levi, v. gr. narium in rixa puerorum, etiamsi copiosus sanguis effluat. * (*Ita etiam Elbel loc. cit. Lugo d. 20. n. 54. quia in hoc communiter non adest peccatum mortale. Imò Sa, v. Ecclesia num. 13. Diana p. 3. tr. 6. R. 24. et Sotus, Vict. Fag. Marchin. ac Graff. ap. Escob. l. 21. n. 372. id extendunt etiam ad adultos, quia sanguis è naribus effluens non dicitur proprie effluere è vulnere cum è naso facile soleat sanguis emanare. Sed probabilius Bon. de Matr. d. 6. p. ult. n. 20. et Escob. n. 374. cum Syloio, Con. et Franc. Lugo putant violari Ecclesiam, si talis effusio accidat cum peccato mortali, quia tunc jam adest effusio graviter in Ecclesiam injuriosa.*) * III. Si fiat ex sectione venae. IV. Actus conjugalis, quando excusatur à sacrilegio. * (*Vide dicta de hoc Tom. 2. l. 3. nam. 458.*) * V. Fornicatio facta ab amente. VI. Pollutio inculcata; vide de *Lugo d. 20. n. 54 et 55.*

366. — « 3. Per sepulturam excommunicati non tolerati, vel infidelis (quo nomine hic non comprehendit haereticum docet *Card. de Lugo. l. c. n. 57.*) etiam infantis ut ex *c. Ecclesiam de Cons. docet Præp. quamvis, si pueri parentes sint fideles, neget Sayr. Vid. Bon. de Euch. et matr. d. 4. q. 4. p. ult.*

367. — « 4. Per destructionem Ecclesiae ex toto, vel majore parte * (*Parietum vel crustæ. Pal. pun. 7. n. 18. Salm. c. 4. num. 74. cum Suar. Laym. et Bus. infra n. 2.*) * ; quanquam eo casu dicatur potius execrari, quam pollui; non autem si solum tectum, vel si successivè per partes modicas destruat, et reficiatur. * (*Etsi Ecclesia tota renoveatur. Pal. ib. Salm. n. 76. cum Nac. Barb. etc. Notant ib. Salm. cum Gabr. quòd polluta Ecclesia, polluat etiam Cæmeterium; sed non contra.*) * Neque etiam per desolationem, exercitium haereticum, spurtias hominum, vel animalium istic stabulorum etc. etsi deceat, et praxis habeat, ut per Episcopum, vel saltem Sacerdotem cum aliqua caeremonia reconcilietur, et abluatur: quod in simili casu intellige de altari. *Laym. l. 3. t. 5. c. 5. 568.* — « Quæres: Quid sit, et quando fiat execratio, seu secratio?

« Resp. Execratio dicitur, cum res sacra perdit suam consecrationem, ita ut de novo consecrari debeat, quod fit, quando ita destruitur, ut formam, et usum suum perdat.

Unde resolves:

— « 1. Polluta Ecclesia, polluta etiam sunt altaria ejus fixa: non tamen, execrata Ecclesia, execrantur altaria, nec contra. — « 2. Ecclesia execratur, si parietes secundum majorem partem destruantur, vel omnis eorum crusta, aut major saltem pars simul auferatur. Secus autem, si una post alteram. V. *Lugo d. 20. n. 56.* * (*Et hoc etiamsi per intervalla hebdomadarum vel dierum Ecclesia tota nova fiat, ut Suar. d. 81. sess. 4. casu 6. Laym. c. 5. n. 16. et Pal. p. 8. n. 15. cum Sylvest. Sa, et Barb. quia quaecumque pars accedens manet consecrata, cum majus dignum trahat ad se minus dignum. Idque procedit, etiamsi adsit animus totam Ecclesiam destruendi, ut ait Pal. l. c. cum Nao. Suar. Barb. etc. quia intentio illa non officit, quin consecratio perduret.*) * Non autem si tectum corruat, quia consecratio est in parietibus. V. *Laym. l. c.* 369. — « 3. Altare execratur. Si, cum fixum est, lapis consecratus removeatur ab inferiori structura. »

Ita ex *c. Ad hæc et c. Ligneis, de Consecr. Eccl.* Intellige hoc de mensa totaliter consecrata, ita ut in qualibet ejus parte possit sacrificari. Non execratur tamen altare, si aliqui lapides structurae dimoveantur, ut docent *Suar. d. 81. sect. 5. Laym. c. 6. n. 6. Pal. p. 11. num. 9.* Imò *Vasq. et Suar. apud eundem dicunt non execrari altare, si tota mensa cum lapidibus, quibus inhæret, alibi transferatur; quia textus non loquuntur de separatione à structura. Hæc de altari fixo; sed altare portatile minime execratur, si ara moveatur à lignis, sive à capsula, ubi ara est inclusa; capsula enim illa non pro forma, sed ad custodiam et ornatum tantum instituta est, ut rectè dicunt *Suar. l. c. Laym. n. 3. et Pal. cum Sa, Sylvest. Abb. et Con. contra Paiud.**

et Ang. Textus autem prohibentes separationem loquuntur tantum de altari fixo.

Nota hic autem Decretum S. C. Rit. editum die 3 Dec. 1661, apud *Merati t. 1 p. 2. in Indice n. 393.* ubi sic dictum fuit: « Habens Indultum à Sede Apostolica erigendi Oratorium privatum in propria domo, si quis voluerit ibi ædificare altare ligneum, non indiget facultate Apostolica: dummodo altare ligneum cum sacro lapide parieti colligatum amovibile non sit, et altaris portatilis imaginem non præ se ferat. » Vide *n. 424. 13.*

« Si ita frangatur (sive fixum, sive portatile sit), ut in nulla ejus integra parte calix cum patena possit consistere. » (*Secus si in aliqua parte calix et patena cum hostia consistere possit, ut Salm. c. 4. n. 79. Lugo, Pal. etc. item Tourn. p. 806. R. 3. ex c. 3. de Consec. Eccl. ubi præcipitur, altaris tabula denuo consecrari, si enormiter fracta fuerit saltem ex majore parte, ut ait Tamb. c. 1. §. 1. num. 3. An autem ara possit fieri ex duobus lapidibus conjunctis? Affirmant Hurt. et Pasq. apud Croix n. 314. Sed communissimè et rectius negant Salm. num. 80. Tourn. p. 804. qu. 2. et Tamb. c. 5. §. 1. n. 6. cum aliis.)* »
Si spoliatur sepulchrum: quod tamen quidam negant, ut *Lugo, Tamb. l. 1. c. 5.**

Dubatur hic 1. An reliquæ Sanctorum sint necessariae ad consecrationem altaris: Prima sententia affirmat, quam tenent *Sylo. v. Altare, quæst. 1. Azor. t. 1. lib. 10. c. 27. quæst. 8. Habert t. 5. p. 704. quæst. 3. Tourn. p. 805. qu. 5. Armilla etc. apud Escob. l. 21. n. 421. Probatur 1. ex c. Placuit, de Consecr. dist. 1. ubi præcipitur everti altaria, quæ carent Reliquiis: et idem habetur in conc. Carthag. V. c. 14. Probatur 2. Can. 7. vel 9 Concilii Nicæni II, ubi dicitur nullum Templum consecrari sine Sanctorum Reliquiis. Probatur 3. ex consuetudine Ecclesiæ, quæ satis indicatur per Orationem illam, quæ dicitur in Missa: « Oramus te, Domine, per merita Sanctorum tuorum quorum reliquæ hic sunt, etc. » Secunda verò communior sententia negat Reliquias esse necessarias; et hanc tenent *Suar. d. 81. sect. 5. Laym. c. 6. n. 8. Lugo d. 20. n. 75. Pal. p. 9. nu. 5. cum Panorm. Vasq. et Con. Vioa qu. 5. art. 6. n. 9. Elbel p. 143. n. 159. ac Escob. l. 21. n. 422. cum Ang. Host. etc. et probabilem putant Croix l. 6. p. 2. n. 306. et Merati t. 1. p. 2. p. 398. Ratio, quia (ut dicant) nullibi habetur de Reliquiis ponendis expressum præceptum; illud enim quod extat in *cit. c. Placuit, et Can. 14. Carthaginensis*, aiunt non esse alicujus Concilii Generalis. Illud autem, quod habetur in Concilio Nicæno, dicunt intelligi de Reliquiis requisitis in Ecclesia, non autem in omni altari, saltem tale præceptum, ut censent, si unquam adfuit per contrariam consuetudinem est abrogatum. Ad orationem autem illam Missæ, *Quorum Reliquiæ, etc.* respondent intelligi sub conditione si adsint. His tamen non obstantibus, puto non recedendum à prima sententia, tum propter universalem contrariam consuetudinem,**

quam non immeritò *Tourn.* censet firmatam ex eo quòd (ut advertit cum *Syloio*) in antiquo Missali præcipiebatur omitti prædicta oratio in Missa, si desint Reliquiæ, at posteriora Missalia hanc exceptionem abstulerunt: tum propter Decreta S. C. Rituum, mox infra adducenda, ubi declaratur exécratum altare, à quo remouentur Reliquiæ, vel frangitur sigillum: unde satis prodatur, Reliquias esse necessarias ad altaris consecrationem. Et clarius hoc declaratum fuit alio Decreto 19 Januar. 1614 ap. *Croix l. 6. p. 2. nu. 2055. Decr. 143.* ubi dictum fuit, permitti altare portatile ligneum, dummodo habeat Reliquiarum repositorium.

Dubatur 2. an altare amittat consecrationem si frangatur sigillum, vel removeatur sepulchrum cum Reliquiis? Nominè *Sepulchri* intelligitur locus ille, in quo Reliquiæ reconduntur: nomine verò *Sigilli* intelligitur parvulus ille lapis, quo sepulchrum clauditur. Prima sententia negat, et hanc tenent *Suar. d. 21. sect. 1. Elbel p. 134. n. 259. cum Anacl. et Escob. lib. 21. n. 426. cum Franc. Lugo, et Aversa, item Soto, Vasq. Con. Tamb. ap. Croix nu. 306. in fine, qui probabilem putat cum Laym. c. 6. n. 9. Utuntur eadem ratione qua supra, nempe quia non constat de præcepto, quòd Reliquiæ sint necessariae ad consecrationem altaris. Secunda tamen sententia communior affirmat, et hanc tenent *Holz. p. 85. n. 371. Spor. num. 147. num. 376. Tourn. p. 706. cum Pontas, Habert t. 5. p. 704. q. 3. Laym. l. c. cum Sylo. Angelo, Durand. Henr. etc. communiter ut asserit item Bon. Sa, etc. ap. Pal. p. 9. nu. 6. Ratio quia (ut ait Laym.) talis est consuetudo Ecclesiarum, ut altaria, fracto sigillo vel amòto sepulchro, iterum consecrentur. Et hanc sententiam tenendam censeo ex Decretis S. C. Rituum, nam die 5 Martii 1603 sic declaravit: « Altare portatile tunc consecrationem amittit, quando frangitur, vel loco movetur repositorium Reliquiarum. » (apud *Pitton. t. 1. de Ritib. num. 148.*) Item die 5 Martii 1623 declaravit: « Celebrari non potest super altare, à quo furtim, non amota, vel fracta mensa, substractæ fuerint Reliquiæ à militibus, nisi altare de novo consecratur. » (apud *cumd. Pitton. num. 699*) Item die 21 Junii 1610 sic respondit: « Si altare fuerit consecratum ad modum altaris portatilis, non exécratur in quavis remotione, sed tantum quando frangitur sepulchrum Reliquiarum. » (ap. *Pitton. n. 1687.*) Altamen dicunt *Tourn. et Spor.* quòd urgente necessitate non erit illicitum in tali altari celebrare.**

Hic obiter notandum aliud Decr. S. C. editum die 10 Nov. 1599 (ap. *Pitton. n. 100.*) ubi dictum fuit: « Si sub altari, vel sub ejus gradibus humata sint defunctorum cadavera, non est illic celebranda Missa, donec aliò transferantur. » Idem confirmatum fuit die 13 Junii 1635 ap. *Pitton. n. 672.* Notat tamen *Croix l. 6. p. 2. n. 2067.* quòd si cadavera sint humata profundè in cella aliqua, sub alto fornice constructa, non videtur prohiberi super illam dici Missam; tunc enim cadavera videntur sa-